

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті
2020-2021 оқу жылындағы Сенат мәжілісі

8-ХАТТАМАДАН КӨШІРМЕ

Түркістан қаласы

19 наурыз, 2021 жыл

Сағат – 15:00

жұма

Онлайн

Қатысқандар: сенат мүшелері

Күн тәртібінде:

2. Әртүрлі мәселелер:

2.1. Университет ОПҚ-ның дайындаған оқулық, оқу құралдарын бекітіп баспаға ұсыну, РОӘК Оқу-әдістемелік бірлестігінің грифін алуға ұсыну туралы

Ашық дауыс беру нәтижесінде **СЕНАТ ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

2.1.10. Профилактикалық медицина және стоматологиялық пәндер кафедрасының меңгерушісі, магистр Р.Г. Давыдов, оқытушы Б.Ж.Налшеков және оқытушы Н.Қ.Тасбулатовтың дайындаған «Ортопедиялық стоматологиядағы ақаулардың жіктелуі» атты оқу құралы бекітіліп, баспаға ұсынылсын.

Сенат төрайымы
Сенат хатшысы

Ж.Темірбекова
М.Асанова

М.Асанова

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің Шымкент медицина институты кітапханасының қорына оқу құралдары мен оқу-әдістемелік құралдарын қабылдағанын растайтын

Анықтама
24.05.2021ж

Біз, кітапхана меңгерушісі Ш.А.Умурзакова, кітапханашы У.Б. Сарсенбаева, кітапхана операторы А.Ж. Камбарбекова кітапхана қорына Шымкент медицина институтының «Профилактикалық медицина және стоматологиялық пәндер» кафедрасының оқытушылары медицина ғылымдарының магистрі Давыдов Р.Г., Налшеков Б.Ж., Тасбулатов Н.К. бірге жазып шығарған:

«Ортопедиялық стоматологиядағы ақаулардың жіктелуі»

атты оқу құралының 4 данасын сыйға қабылдағанымызды растап қол қоямыз.

Кітапхана меңгерушісі

Кітапханашы

Кітапхана операторы

Ш.А. Умурзакова

У.Б. Сарсенбаева

А.Ж. Камбарбекова

ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҚАЗАҚ-ТҮРІК УНИВЕРСИТЕТІ
ШЫМКЕНТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТЫ
«Профилактикалық медицина және стоматологиялық пәндер»
кафедрасы

Давыдов Родион Геннадьевич
Налшеков Бекболат Жумашинович
Тасбулатов Нургелді Кенжебаевич

Ортопедиялық стоматологиядағы ақаулардың жіктелуі

Оқу құралы

Шымкент 2021

Орманов Ердін Керімбекович - м.т.к., қалалық стоматологиялық емхана бос дәрігері.
 Нышанкулов Қайрат Адибеович - м.т.к., республикалық медициналық академиясы, Шымкент қалалық филиалының директоры.

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің 2020-2021 оқу жылындағы 19-шы наурыз күні №8 сенат мәжілісі шешімімен стоматология факультетінің студенттеріне және дәрігер-интерндеріне арналған оқу құралы ретінде ұсынылған.

Давыдов Ролдон Геннадьевич - медицина ғылымдарының магистрі;

Налтешков Бекболат Жұманович - оқытушы.

Тасбулатов Нұрғали Кеңжебасович - оқытушы.

«Ортопедиялық стоматологиядағы акулардың жіктелуі», – Оқу құралы. Шымкент, 2021 жыл – 100 бет.

«Ортопедиялық стоматологиядағы акулардың жіктелуі» атты оқу құралында ортопедиялық стоматология тәжірибесінің дәру тураларының жіктелуі, кәсіпті заманғы жіктеулерге түсініктемесі, диагностика кою мысалдары жазылған. Оқу құралы дәрігер-стоматологтарға, жоғарғы оқу орнының стоматология факультеті студенттеріне арналған. Кәсіпті уақытта медицинаның әрбір кезегіне сай тәжірибесі мен ғылымның даму деңгейін көрсететін аурулардың жіктелуі жөніндегі басшылар шығып отырады. Бірақ әрбір жіктеу, әсіресе клиникалық, ғылыми жүзеге асырылған жұмыс болып табылмайды. Бұл әрбір дәрігердің күнделікті жұмыс құралы болып табылады. Жалпыға танымау жіктелуді қолдану бірінінен-дәрігерлер арасында бір-бірімен кәсіби тілде қатынасу үшін керек бірыңғай ақпараттық кеңістіктің пайда болуына ықпал етеді; екіншіден- клиникалық өзіндік көзқарасты толықтырады үшіншіден- адекватты медициналық көмекті дер кезінде көрсетеді; төртіншіден –статистикалық есеп сұрақтары бойынша өзінің білім деңгейін жетілдіреді.

Аталған мәселелер дәрігердің жұмысын бағалауда үлкен роль атқарады. Сондықтан клиникалық диагноз кою үшін бірыңғай бағыттың болған жөн.

© Давыдов Р.Г., Налтешков Б.Ж., Тасбулатов Н.К. 2021

Кіріспе

Медицина саласында «Ауру» ұғымының әр түрлі анықтамалары бар. Бірінші тұжырым «ауру» - бұл функционалдық және морфологиялық өзгерістерден тұратын организмнің қалыпты жұмысының бұзылуы».

Екіншісі тұжырым: «ауру» дегеніміз - оның компенсаторлық және бейімделу тетіктерінің сапалы біртегіс формаларында реакция тетіктері мобилизация кезінде сыртқы және ішкі факторлардың әсерінен организмнің құрылымы мен қызметіне зақым келтіру нәтижесінде болған ақаулар».

Ауру бір немесе басқа организм немесе бүкіл ағзаның қоршаған ортаға бейімделуінің толық немесе ішінара төмендеуімен және олардың қызметтерінің шектелуімен сипатталады.

Нозологиялық форма дегеніміз - белгіленген этиология (пайда болу себебі) мен патогенезі (даму механизмі) негізінде оқылуланған, сонымен қатар тан клиникалық-морфологиялық көрініс негізінде белгілі бір ауру. Бұл форма аурулардың жіктелуі мен жіктелуінің бірінші болып табылады (Давыдовский И.В., 1962).

Адам бір мезгілде бірнеше аурумен ауыруы мүмкін болғандықтан, ауруды Мағыналы немесе салдарлыдағы ел ауыр - жетекші ауруды белгілеу қажет. Сондай-ақ, «ақырғы» ұғымын белгілеу керектігі қажет - негізгі ауруға қосынған патологиялық процестердің жалпыланған атауды, бұл аурумен мынадағы түрде дамымаған, бірақ соған байланысты туындаған.

Тәжірибелік қолданылған «ауру» ұғымы аурудың жеке адамда болатындығын білдіреді. «Патологиялық күй» ұғымы да ерекшеленетін - организм үшін биологиялық жағымсыз мәні бар нормадан салыстырмалы түрде тұрақты ауытқу («қағыпты» - бұл организмнің жұмыс жасауы мен дамуының салыстырмалы деңгейі).

Әрбір ауру өзін белгілі бір белгілермен немесе нормадан ауытқуды білдіретін белгілер тобымен көрсетеді. Бұл белгі «симптом» деп аталады. Субъективті және объективті белгілерді ажыратыңыз.

Субъективті белгілер - бұл пациентпен сұхбат жүргізу кезінде анықталған симптомдар, яғни бұл оның белгілі бір уақыт кезегінде байқай бастаған және бұрын сезінбеген сезімдері. Субъективті симптомдарға тіс қатарының функционалды әр түрлі әрекеттері кезінде пайда болған науқастың өзі белгілеген өзгерістер де кіреді керек, мысалы, тістердің арасында тағамды ұстап қауу, алаңының тістердің жылжуы.

Объективті белгілерді дәрігер тексеру-тексеру, палыпшы, аспаптық және аппараттық зерттеу процесінде анықтайды. Ауру бір емес, бірнеше субъективті және объективті белгілермен көрінеді, олардың кейбіреулері тек осы ауруға және ал қалғандары басқаларында байқалады.

Аурулардың белгілерін анықтау, берілген пациенттегі аурудың атымын, оның физикалық және психикалық жағдайын, дәрежесін, морфологиялық және